

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 43Cob/131/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6413204121
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Drahomíra Dibdiaková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6413204121.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v obchodnoprávnej veci navrhovateľa CD Consulting s.r.o., so sídlom Nagano Office Center, K červenému dvoru 3269/25a, Praha 3, Česká republika, IČO: 264 29 705, zast. Advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421 proti odporcovi J. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. E. XXX/XX, XXX XX M., štátny občan SR o zaplatenie 837,17,- Eur s prísl., o odvolaní navrhovateľa proti rozhodnutiu Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 4C 115/2013-61 zo dňa 20. januára 2014 jednohlasne takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 4C 115/2013-61 zo dňa 20. januára 2014 z r u š u j e a v e c v r a c i a okresnému súdu na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozhodnutím zamietol okresný súd návrh navrhovateľa na zaplatenie sumy 837,17,- Eur spolu so zmenkovým úrokom vo výške 0,25% denne z tejto sumy od 09.08.2010 do zaplatenia, 6% úroku ročne zo zmenkovej sumy od 13.10.2010 do zaplatenia a zmenkovej odmeny vo výške 1/3% zmenkovej sumy, t.j. 2,79,- Eur. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu.

Rozhodnutie odôvodnil okresný súd tým, že návrh bol podaný navrhovateľom na predtlačenom formulári podľa bodu 4.4.2. Nariadenia Európskeho parlamentu a rady ES č. 861/2007 z 11.07.2007 o európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej Nariadenie), ku ktorému priložil zmenku. Odporca nepodal podľa čl. 5 ods.2 a 3 cit. Nariadenia na tlačive „C“ vyjadrenie a nežiadal ani nariadiť vo veci pojednávanie. Na pojednávaní, ktoré okresný súd vo veci nariadil sa navrhovateľ a ani odporca nezúčastnili.

Okresný súd zistil, že zmenka, ktorá bola priložená k návrhu bola vystavená odporcom v prospech spoločnosti Pohotovosť s.r.o.. Táto spoločnosť ju následne indosovala na navrhovateľa ako zahraničnú právnickú osobu.

Okresný súd skúmal platnosť zmenky vystavenej odporcom z pohľadu jej splatnosti, pričom dospel k záveru, že sa jedná o vlastnú zmenku, ktorá má uvedené dve možnosti splatnosti. Na zmenke je uvedené „zaplatím za túto zmenku pri predložení“, čo vyjadruje splatnosť na nahliadnutie a následne má uvedenú splatnosť „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“, kde je uvedená splatnosť na určitý čas. Uviedol, že takýto údaj, a to aj s poukazom na § 34 ods. 1 zák.č. 191/1950 Zb nie je možné považovať za predĺženie lehoty. Z dôvodu, že sú na zmenke dva rôzne údaje o splatnosti, je zmenka podľa § 33 ods. 2 zák.č. 191/1950 Zb neplatná. (rozhodnutie NS SR 1 Obdo 59/2010), preto návrh navrhovateľa zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods.2 O.s.p. tak, že žiadnemu z účastníkov ich náhradu nepriznal.

S rozhodnutím okresného súdu sa neuspokojil navrhovateľ a podal proti nemu odvolanie. V odvolaní navrhovateľ tvrdil, že rozhodnutie okresného súdu je prekvapivým rozhodnutím, čo spôsobuje odňatie

možnosti konať pred súdom, pretože odporca nárok nepoprel, napriek tomu súd návrh zamietol. Nesúhlasil s právnym názorom súdu, že zmenka nie je platná pre neurčitý údaj splatnosti, pretože údaj uvedený na nej „pri predložení“ je tradičný údaj, ktorý sa používa ako údaj splatnosti pri zmenke splatnej na videnie. V tejto súvislosti poukázal na čl. I § 33 zák.č. 191/1950 Zb. zmenkový a šekový (ZZŠ).

V zmenke je tiež uvedené „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“, čo znamená, že zmenka má byť predložená počas obdobia 4 rokov od vystavenia, a teda údaj na zmenke vymedzuje časový úsek odkedy - od vystavenia, dokedy - uplynutím 4 rokov od vystavenia má byť zmenka predložená na platenie, čo korešponduje s čl. I § 34, ods.1 ZZŠ. Poukázal na gramatický a logický výklad pojmu „zaplatím za túto zmenku pri predložení“, ktorý údaj určuje zročnosť zmenky, t.j. podľa neho zmenku charakterizujeme podľa toho, o aký typ zmenky z hľadiska zročnosti ide (v tomto prípade vista zmenka). Druhý údaj na zmenke „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“ určuje obdobie, v rámci ktorého môže byť zmenka predložená na platenie. Záverom uviedol, že rozhodnutie najvyššieho súdu SR 1 Obdo 59/2010 zo dňa 26.01.2011, na ktoré okresný súd odkazuje rieši inú situáciu, a to, že na listine boli uvedené dva rozdielne údaje splatnosti, a to splatné „na videnie“, t.j. šlo by o vista zmenku a zároveň „splatná do 2 rokov od vystavenia“, t.j. šlo by o datozmenku. V takomto prípade by bolo pravdivé tvrdenie, že na takejto listine ide o vnútorný rozpor a že zmenka je neplatná. V prejednávanej veci sa však o takúto situáciu nejedná, pretože údaj splatnosti „na videnie“ doplnený o údaj „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“ nie je ďalším údajom splatnosti v zmysle čl. I § 33 ods.1 ZZŠ, ale ide o údaj predĺženia lehoty na predloženie zmenky na platenie v zmysle čl. I § 34 ods.1 ZZŠ.

Nie je preto daná žiadna postupná splatnosť tak, ako to okresný súd v odôvodnení uviedol, preto jeho záver nie je správny a vyplýva z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhol preto rozhodnutie okresného súdu, a to aj s poukazom na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 43CoZm 10/2013 zmeniť tak, že návrhu na uplatnenie pohľadávky odvolací súd v celom rozsahu vyhovie a prizná navrhovateľovi právo na náhradu trov odvolacieho konania, ktoré v odvolaní vyčíslil.

K odvolaniu navrhovateľa sa odporca nevyjadril.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací prejednal vec v rozsahu podľa § 212 ods.1 O.s.p., postupom podľa § 214 ods.2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné.

Zo spisového materiálu odvolací súd zistil, že odporca vystavil v U.W. blankozmenku, ktorú ako vystaviteľ riadne podpísal. Na zmenke je uvedené číslo zmluvy a záväzok odporcu zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad spoločnosti POHOTOVOSŤ s.r.o. sumu, ktorú táto spoločnosť doplnila do zmenky. Splatnosť bola dohodnutá údajom „Bez protestu“ a s údajom „Na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Z rubovej strany zmenky vyplýva, že spoločnosť POHOTOVOSŤ, s.r.o. indosovala zmenku na navrhovateľa, ktorý je zahraničnou právnickou osobou bez uvedenia dátumu. Odporca na zmenku navrhovateľovi nezaplatil žiadnu sumu, preto si navrhovateľ uplatnil voči nemu nielen zaplatenie zmenkovej sumy, vrátane zmluvne dohodnutého úroku 0,25% zo zmenkovej sumy, ale aj zákonný 6% úrok a zmenkovú odmenu.

Po doručení návrhu navrhovateľa na tlačive „A“ spolu s tlačivom „C“ odporcovi sa tento nevyjadril a nenavrhol ani nariadiť vo veci pojednávanie. Okresný súd považoval za potrebné nariadiť ústne pojednávanie, na ktoré sa navrhovateľ nedostavil, preto okresný súd vec prejednal bez účasti navrhovateľa a odporcu.

Podľa čl. 5 ods.1 Nariadenia Európskeho parlamentu a rady ES č. 861/2007 z 11.07.2007 o európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej Nariadenie) európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je písomné. Súd alebo tribunál nariadi ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné alebo ak o to požiada niektorá zo strán. Súd alebo tribunál môže takúto žiadosť odmietnuť, ak sa domnieva, že vzhľadom na okolnosti prípadu ústne pojednávanie zjavne nie je potrebné pre spravodlivé vedenie konania. Dôvody odmietnutia sa uvedú písomne. Iba proti rozhodnutiu súdu alebo tribunálu o odmietnutí takejto žiadosti nemožno samostatne podať opravný prostriedok.

Podľa čl. 5 ods.2 Nariadenia po doručení správne vyplneného tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky súd alebo tribunál vyplní časť I vzorového tlačiva C na odpoveď, ako je uvedené v prílohe III. Kópia tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky a v prípade potreby podporných dokumentov spolu s vyplneným

tlačivom na odpoveď sa doručí odporcovi v súlade s článkom 13. Tieto dokumenty sa odošlú do 14 dní od doručenia správne vyplneného tlačiva na uplatnenie pohľadávky.

Podľa čl. 5 ods.3 Nariadenia odporca odpovie do 30 dní po doručení tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky a tlačiva na odpoveď tak, že vyplní časť II vzorového tlačiva C na odpoveď, pričom v prípade potreby poskytne všetky príslušné podporné dokumenty, a zašle ho späť súdu alebo tribunálu, alebo akýmkoľvek iným vhodným spôsobom, pri ktorom nepoužije tlačivo na odpoveď.

Podľa čl. 7 ods.1 Nariadenia do 30 dní od doručenia odpovede odporcu alebo navrhovateľa v lehotách ustanovených v článku 5 ods. 3 alebo 6 súd alebo tribunál vydá rozsudok alebo:

- a) v rámci stanovenej lehoty, ktorá nesmie presiahnuť 30 dní, si vyžiada od strán ďalšie podrobnosti týkajúce sa pohľadávky;
- b) vykoná dôkazy v súlade s článkom 9 alebo
- c) predvolá strany na pojednávanie, ktoré sa uskutoční do 30 dní od predvolania.

Podľa čl. 7 ods.3 Nariadenia, ak sa súdu alebo tribunálu nedoručí odpoveď dotknutej strany v lehote ustanovenej v článku 5 ods. 3 alebo 6, súd alebo tribunál vydá rozsudok o pohľadávke alebo protipohľadávke.

Podľa čl. 19 Nariadenia, pokiaľ toto nariadenie neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie.

Podľa čl. I, § 75 zák. č. 191/1950 Sb., Zákon zmenkový a šekový vlastná zmenka obsahuje:

1. označenie, že ide o zmenku, pojaté do vlastného textu listiny a vyjadrené v jazyku, v ktorom je táto listina spísaná;
2. bezpodmienečný sľub zaplatiť určitú peňažnú sumu;
3. údaj zročnosti;
4. údaj miesta, kde sa má platiť;
5. meno toho, komu alebo na rad koho sa má platiť;
6. dátum a miesto vystavenia zmenky;
7. podpis vystaviteľa.

Podľa čl. I, § 11 ods.1 cit. zák. každú zmenku, i keď nebola vystavená na rad, možno previesť indosamentom (rubopisom).

Podľa čl. I, § 33 ods. 1 cit. zák. zmenku možno vystaviť:

- na videnie,
- na určitý čas po videní,
- na určitý čas po dáte vystavenia,
- na určitý deň.

Podľa ods. 2 cit. ust. zmenky s iným časom zročnosti alebo s postupnou zročnosťou sú neplatné.

Podľa čl. I, § 34 ods. 1 cit. zák. je zmenka na videnie zročná pri predložení. Musí byť predložená na platenie do jedného roku od dáta vystavenia. Vystaviteľ môže túto lehotu skrátiť alebo určiť lehotu dlhšiu. Indosanti môžu tieto lehoty skrátiť.

Podľa čl. I, § 48 ods.1 cit. zák. majiteľ môže postihom žiadať:

1. zmenkovú sumu, pokiaľ nebola zmenka prijatá alebo zaplatená, s úrokmi, ak boli dojednané;
2. šesťpercentné úroky odo dňa zročnosti;
3. trovy protestu a podaných správ, ako aj ostatné trovy;
4. odmenu vo výške jednej tretiny percenta zmenkovej sumy alebo v menšej dohodnutej výške.

Preskúmaním veci dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie okresného súdu nie je správne. Odvolanie podané navrhovateľom v súlade s bodom 26 Preambuly, ako aj s čl. 19 Nariadenia a § 201 O.s.p. je tak dôvodné.

Je nutné poukázať na to, že nárok zo zmenky je uplatnený navrhovateľom ako zahraničnou právnickou osobou podľa Nariadenia EP a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.07.2007, ktorým sa zaviedlo európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu na tlačive A podľa čl. 4 ods.1 Nariadenia, ktorú v origináli priložil k návrhu spolu s výpisom z obchodného registra a plnomocenstvom pre právneho zástupcu. Podľa čl. 5 ods.1 Nariadenia je európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu v zásade písomné a súd vec prejedná ústne len vtedy, ak to považuje za potrebné alebo ak to navrhne niektorá zo strán. Odporca nevzniesol voči nároku zo zmenky žiadne relevantné námietky a nenavrhol vykonať žiadne dôkazy. Napriek tomu súd účastníkov konania predvolal na ústne pojednávanie, aj keď navrhovateľ s prejednaním veci na ústnom pojednávaní nesúhlasil. Ani odporca pojednávanie vo veci nenavrhol a nárok zo zmenky nenamietal.

Zmenka je cenným papierom vydaným v zákonom stanovenej forme, ktorým sa zmenkový dlžník zaväzuje majiteľovi zmenky zaplatiť v mieste a čase uvedenom v zmenke čiastku v nej určenú. Ide tak o záväzok, ktorý je priamy, bezpodmienečný, nesporný a abstraktný. Zákon dáva dlžníkom z takejto zmenky len možnosť podať námietku proti majiteľovi, avšak neupravuje, že by takáto listina nebola platnou zmenkou. Ak by bola zmenka stále v dispozícii pôvodného majiteľa, ktorému bola na vyplnenie odovzdaná, bol by odporca na takéto námietky oprávnený, avšak len voči nemu. Ak však bola zmenka prevedená na iného majiteľa tak, ako je tomu v prejednávanej veci, musí dlžník preukázať, že nový majiteľ bol pri nadobúdaní zmenky v zlej viere alebo že sa previnil aspoň hrubou nedbanlivosťou. Zlou vierou budú najmä tie prípady, kedy majiteľ nechá na seba previesť nevyplnenú zmenku, pričom vie ako má byť vyplnená, ale má za cieľ zneužiť túto listinu tak, že ju vyplní nesprávne príp. že ju nadobudol len preto, aby zbavil odporcu ako dlžníka možnosti vzniesť voči pôvodnému majiteľovi, remitentovi kauzálne námietky.

Pri vystavení blankozmenky, akou je aj zmenka v predloženej navrhovateľom v tejto veci, čo je odvolaciemu súdu známe z rozhodovacej činnosti v rovnakých veciach prejednávaných s navrhovateľom, nie je možné určiť, ktorým dňom nastane jej splatnosť, pretože takéto rozhodnutie je na majiteľovi zmenky, ktorý v rámci lehoty na predloženie môže kedykoľvek zmenku na platenie označenej osobe predložiť. Zmenku je potrebné zaplatiť bez zbytočného omeškania, pretože sa táto stáva splatnou ihneď potom, ako ju ten, komu je predložená podľa § 34 Zákona zmenkového a šekového uvidí. Aj keď ust. § 34 cit. zák. upravuje povinnosť predložiť zmenku na platenie do jedného roka od dátumu vystavenia, môže ten, kto zmenku vystavil túto lehotu skrátiť alebo určiť dlhšiu lehotu. Lehota, ktorá je uvedená na zmenke plynie od dátumu, kedy bolo možné najskôr zmenku predložiť na platenie, a nie tak, ako je to bežné, od dátumu vystavenia uvedeného na zmenke - § 77 ods.1 Zákona zmenkového a šekového.

Predmetom sporu je len nárok zo zmenky ako abstraktného cenného papieru, ktorý získal navrhovateľ ako indosatár bez toho, že by mal akúkoľvek povinnosť preukazovať záväzkový vzťah, ktorý zmenka pôvodne zabezpečovala. Záväzky zo zmenky, aj keď vznikli z konkrétnych zmluvných záväzkov, sú záväzkami samostatnými. Ak je návrhom uplatnený nárok zo zmenky, nie je možné bez ďalšieho v takomto konaní rozhodovať o záväzkoch zo zmluvy, ani keď je nepochybné, že s danou zmenkou súvisia.

Podľa zákona zmenkového a šekového bol súd oprávnený skúmať len to, či zmenka obsahuje všetky náležitosti, ktoré sa musia pre jej platnosť zo zákona povinne do nej uviesť.

Odvolací súd nepovažuje právny názor okresného súdu o tom, že zmenka je neplatná z dôvodu, že sú na nej uvedené dva rôzne údaje o splatnosti, za správny. Zmenka predložená navrhovateľom, z ktorej vyplýva jednoznačne doba splatnosti, pretože obsahuje údaj „zaplaťte pri predložení“ je platnou zmenkou, splatnou na videnie tak, ako to vyplýva z § 33 ods.1 Zákona zmenkového a šekového.

Ak je zmenka splatná na videnie, a to buď podľa výslovnej doložky na nej uvedenej, napr. „zaplaťte na videnie“ alebo „zaplaťte pri predložení“, ale aj „zaplaťte za túto vista zmenku“ a pod. alebo preto, že na nej, ak nejde o blankozmenku, nie je splatnosť uvedená, a potom podľa čl. 1 § 2 o ds.2 a § 76 ods.2 ZZŠ platí za zmenku splatnú na videnie zo zákona, nie je možné pri jej vystavení stanoviť, kedy bude skutočne splatná a ktorým dňom splatnosť nastane. Toto rozhodnutie je vždy na majiteľovi zmenky, ktorý v rámci lehoty stanovenej na predloženie môže kedykoľvek zmenku na platenie označenej osobe predložiť a následne je nevyhnutné zmenku zaplatiť bez zbytočného omeškania.

Oprávenie majiteľa vista zmenky, pokiaľ ide o predloženie zmenky na platenie, a tým aj k určeniu dňa splatnosti, kedy musí byť zmenka zaplatená ihneď, nie je neobmedzené a majiteľ zmenky tak musí urobiť v určitej lehote. Zákon stanovuje podpornú ročnú lehotu, ktorá plynie od dátumu vystavenia uvedeného na zmenke, a to aj keby skutočný deň vystavenia bol preukázateľne iný. Táto zákonná lehota sa však uplatní len vtedy, ak nebude zo zmenky vyplývať iná lehota. Takúto inú lehotu môže vždy stanoviť vystaviteľ zmenky, a to tak dlhšiu, ako aj kratšiu. Indosanti potom už môžu lehotu zo zmenky len skrátiť, nie však predĺžiť.

Tak, ako to vyplýva z § 75, bod 3 ZZŠ je údaj o splatnosti obligatórnou náležitosťou vlastnej zmenky, podstatou ktorej je sľub vystaviteľa zmenky, že majiteľovi zmenkovej sumy v mieste a čase tak, ako to vyplýva zo zmenky, zaplatí sám zmenkovú sumu. Priamym dlžníkom z tejto zmenky je sám jej výstavca. Podstatou vlastnej zmenky je bezpodmienečný sľub výstavcu zmenky zaplatiť určitú peňažnú sumu, pričom sám zákon túto doložku neupravuje, a to ani podporne. Sľub zaplatiť určitú peňažnú sumu musí byť súčasťou textu zmenkového prehlásenia výstavcu a v jeho rámci musí byť krytý aj jeho podpisom.

Z obsahu znenia zmenky, ktorá bola určená na videnie, teda po predložení, nevyplýva žiaden rozpor v údajoch o splatnosti. Veta „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“ predstavuje prípustnú modifikáciu lehoty na predloženie zmenky k plateniu podľa ust. § 34 ods.1, tretia veta Zákona zmenkového a šekového, z ktorej vyplýva, že splatnosť zmenky nastáva v momente predloženia, pričom predložiť ju je možné v lehote 4 rokov od jej vystavenia a až po jej predložení v lehote 4 rokov nastáva jej splatnosť.

Podľa § 11 Zákona zmenkového a šekového je každú zmenku možné previesť indosamentom a v prípade, že k takémuto prevodu dôjde, nadobudne nový majiteľ všetky práva zo zmenky. Nestáva sa však právnym nástupcom, ale novým nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky.

Z vyššie uvedených dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie okresného súdu je potrebné podľa § 221 ods.1 písm.f/ a h/ O.s.p. zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

Okresný súd bude v ďalšom konaní postupovať v zmysle návrhu navrhovateľa, ktorým si ako indosatár uplatnil právo z platnej zmenky, pričom v konaní nie je povinný preukazovať existenciu žiadneho záväzkového vzťahu a ani žiadne ďalšie skutočnosti, pretože to Zákon zmenkový a šekový nadobúdateľovi zmenky, ktorý sa nestáva právnym nástupcom pôvodného majiteľa v žiadnom svojom ustanovení neukladá. Okresný súd musí mať na zreteli, že ak by aj zmenka mala zabezpečovací charakter, tak sa v dôsledku indosácie stala zmenkou na platenie, čím zabezpečovací charakter zmenky stratila.

Nárok zo zmenky uplatnený navrhovateľom preto okresný súd posúdi podľa Zákona zmenkového a šekového, pričom bude vychádzať z právneho názoru odvolacieho súdu o tom, že navrhovateľom predložená zmenka je zmenkou platnou, a to aj pokiaľ ide o určenie doby splatnosti pre zmenkovú sumu.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.